

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04
21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

BS/420/110/92

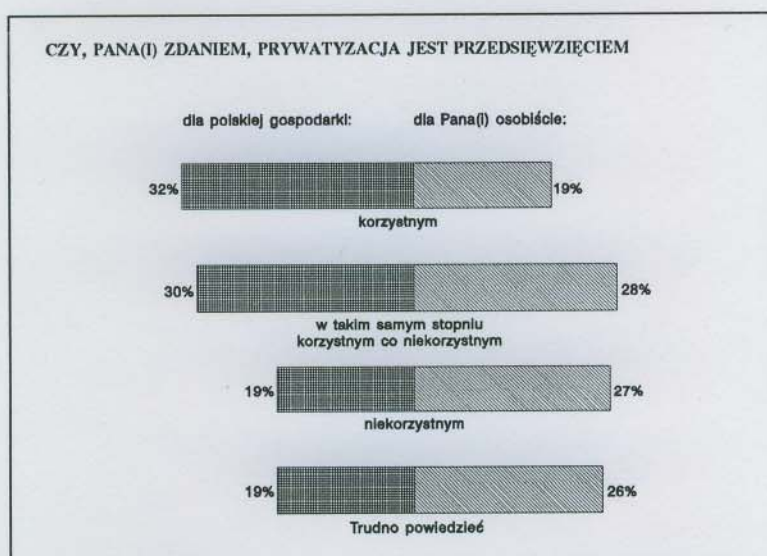
OPINIE O PRYWATYZACJI

Komunikat z badań

Warszawa, grudzień 1992 r.

◆ Wiedza na temat przekształceń własnościowych jest niewielka. Osoby deklarujące małą wiedzę lub jej brak częściej niż inne są skłonne negatywnie oceniać proces prywatyzacji i bardziej się go obawiają.

◆ Wzrasta akceptacja prywatyzacji postrzeganej jako nieuchronny aspekt przejścia do gospodarki rynkowej. Jednocześnie wiele osób obawia się niekorzystnych skutków prywatyzacji w wymiarze osobistym.

◆ Niechętny stosunek do prywatyzacji ma związek z powszechną opinią, że skorzystają na niej przede wszystkim ludzie bogaci i nieuczciwi.

◆ Większość respondentów spodziewa się, że w wyniku prywatyzacji wzrośnie efektywność i dyscyplina pracy w przedsiębiorstwach, zmniejszy się zaś: pewność zatrudnienia, opieka socjalna i wpływ pracowników na sprawy swojego zakładu.

Prywatyzacja budzi w naszym społeczeństwie zarówno obawy jak i nadzieje. Powstaje pytanie, czy są one racjonalne, poparte wiedzą na temat zachodzących procesów? Jaki jest stopień społecznej aprobaty zmian własnościowych?

Opinia społeczna o prywatyzacji była jednym z tematów listopadowego sondażu CBOS¹.

Wiedza a stosunek do zmian własnościowych

Dość często można spotkać się z opinią, że niechętny stosunek do zmian własnościowych jest wynikiem niedostatecznej wiedzy na temat prywatyzacji. Jednocześnie uważa się, że część nadziei związanych z prywatyzacją, wyrażanych przez pracowników przedsiębiorstw, opiera się raczej na ich pobożnych życzeniach niż na realnej ocenie rzeczywistości.

Wyniki sondażu CBOS potwierdzają, że wiedza na temat przekształceń własnościowych jest niewielka.

		CBOS
"Jak określił(a)by Pan(i) stan swojej wiedzy na temat prywatyzacji w Polsce?"		
Dobrze się orientuję w tej problematyce	2%	
Mam ogólną orientację, ale wiele kwestii pozostaje dla mnie niejasnych	30%	
Wiem coś na ten temat, ale bardzo mało	41%	
Właściwie nic nie wiem na ten temat	26%	
Trudno powiedzieć	1%	

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (29) - badanie zrealizowane w dniach 13-15 listopada 1992 r. na 1184-osobowej ogólnopolskiej reprezentatywnej losowej próbie dorosłej ludności.

Podobne, choć nieco inaczej sformułowane pytanie zadano respondentom w czerwcu 1990 roku².

		CBOS
Czy w sprawie sposobu i zasad prywatyzacji		
jest Pan(i) dość dobrze zorientowany(a)		8%
coś wie Pan(i) na ten temat		51%
w zasadzie nic Pan(i) na ten temat nie wie		41%

W porównaniu z rokiem 1990 zmniejszyła się obecnie liczba osób deklarujących zarówno znajomość zasad prywatyzacji, jak i całkowitą niewiedzę. Wzrósł natomiast odsetek respondentów deklarujących wiedzę niepełną lub fragmentaryczną. Taka zmiana może wynikać ze stałej obecności tematu w środkach masowego przekazu oraz z faktu, że dla wielu osób prywatyzacja stała się w tym czasie zjawiskiem, które dotyczy ich osobiście. Odzwierciedla również niedostatek informacji o procesie przekształceniowym. Analizując dane należy pamiętać, że respondenci sami oceniali swój stopień wiedzy na ten temat, było to więc odczucie subiektywne.

Obecnie wiedzę na temat prywatyzacji częściej niż przeciętnie deklarują osoby z wyższym wykształceniem, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, prywatni przedsiębiorcy oraz respondenci uzyskujący dochody powyżej 2 mln. na osobę w rodzinie³.

² "Sprawy Polski i Polaków", 31 maja - 4 czerwca 1990 r., reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności Polski, N=1498.

³ Szczegółowe dane w tabelach aneksu.

Robotnicy niewykwalifikowani częściej niż inni przyznają się do bardzo ograniczonej wiedzy na temat przekształceń własnościowych, a zupełny jej brak deklarują głównie osoby najstarsze (powyżej 65 roku życia), respondenci z wykształceniem podstawowym, mieszkańcy wsi, rolnicy oraz emeryci i renciści.

Związek wiedzy na temat prywatyzacji z pozytywną oceną jej skutków dla gospodarki znajduje potwierdzenie w badaniach. Zachodzi zależność polegająca na tym, że im większą wiedzę na temat prywatyzacji deklaruje respondent, tym bardziej jest skłonny oczekiwać pozytywnych skutków tego procesu dla gospodarki kraju (tab. 1).

Tabela 1

w procentach

Deklarowana wiedza na temat prywatyzacji	Prywatyzacja jest przedsięwzięciem korzystnym dla gospodarki kraju
Ogółem	32
Dobra orientacja	52
Ogólna orientacja	46
Bardzo mała wiedza	31
Brak wiedzy	17

Prywatyzacja - korzystna czy nie?

Respondentów poproszono o ocenę, czy - ich zdaniem - prywatyzacja jest zjawiskiem korzystnym czy też niekorzystnym dla gospodarki kraju, dla nich osobiście oraz dla pracowników sprywatyzowanych przedsiębiorstw (tab. 2).

Tabela 2

w procentach

Czy prywatyzacja jest zjawiskiem:	Dla polskiej gospodarki	Dla Pana(i) osobiście	Dla pracowników sprywatyzowanych przedsiębiorstw
korzystnym	32	19	21
w takim samym stopniu korzystnym co niekorzystnym	30	28	22
niekorzystnym	19	27	25
Trudno powiedzieć	19	25	32

Istnieje dysproporcja między postrzeganiem pozytywnych skutków prywatyzacji dla gospodarki i jednostki. To niekorzystne zjawisko z punktu widzenia wdrażania prywatyzacji może świadczyć o współlistnieniu w społecznej świadomości zarówno zrozumienia dla konieczności zmian własnościowych (nietożsamego z wiedzą), jak i obaw przed ubocznymi skutkami tego procesu dla tzw. zwykłych ludzi - bezrobociem, niepewnością jutra itp.

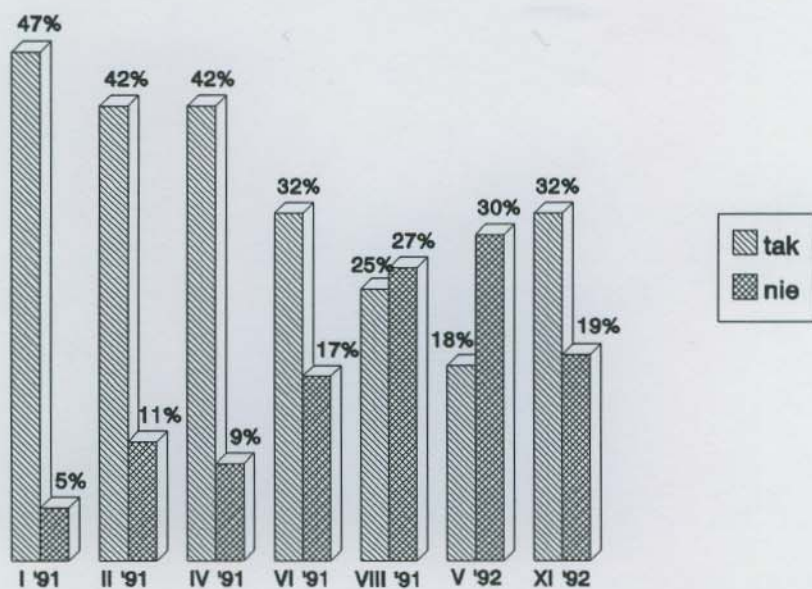
Korzyści płynące z prywatyzacji we wszystkich trzech wymiarach dostrzegają przede wszystkim ludzie młodzi, uczniowie i studenci, prywatni przedsiębiorcy oraz osoby dobrze sytuowane i zadowolone z kierunku zmian w kraju. Członkowie NSZZ "Solidarność" i OPZZ częściej niż przedstawiciele innych związków zauważają korzystne skutki prywatyzacji dla gospodarki kraju.

Pogląd, że prywatyzacja jest niekorzystna zarówno dla gospodarki, jak i dla pracowników przekształconych przedsiębiorstw oraz osobiście dla respondenta, prezentują częściej niż przeciętnie bezrobotni i osoby mające najniższe dochody, niezadowolone z kierunku reform w kraju i swojej sytuacji materialnej.

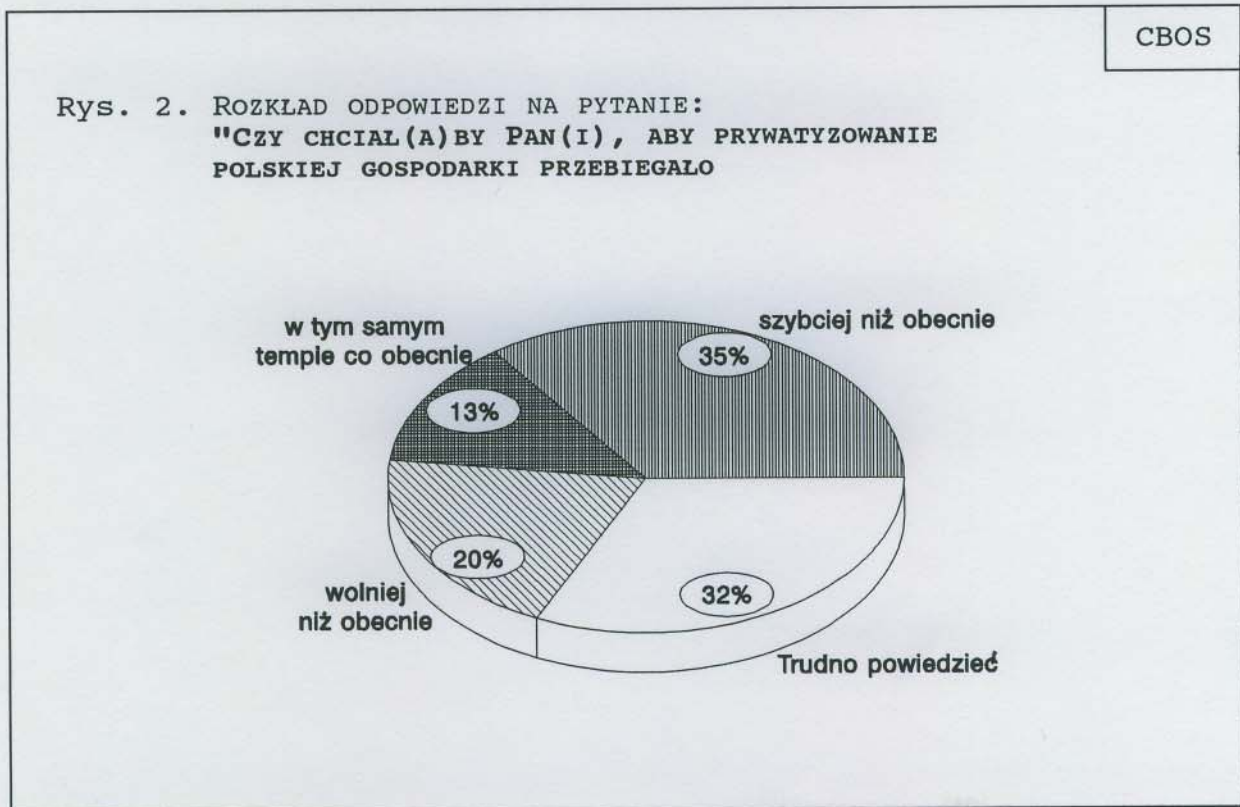
Od stycznia br. można zaobserwować zahamowanie negatywnej tendencji w postrzeganiu przez respondentów skutków prywatyzacji dla gospodarki kraju. Obecnie po raz pierwszy od czerwca 1991 roku zarysowała się wyraźna przewaga opinii uznających prywatyzację za zjawisko korzystne dla gospodarki (rys. 1).

CBOS

Rys. 1. PROCENTOWY ROZKŁAD ODPOWIEDZI NA PYTANIE:
"CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRYWATYZACJA JEST DLA
POLSKIEJ GOSPODARKI ZJAWISKIEM KORZYSTNYM?"
(WG TERMINÓW BADAŃ)

Przyśpieszenie procesu prywatyzacji postuluje 1/3 badanych (rys. 2).

Robotnicy wykwalifikowani i pracownicy fizyczno-umysłowi oraz badani źle oceniający własne warunki materialne i kierunek reform w kraju częściej niż inni postulują spowolnienie procesu prywatyzacji. Zwolennikami przyśpieszenia są głównie ludzie młodzi, prywatni przedsiębiorcy oraz respondenci uzyskujący najwyższe dochody i pozytywnie oceniający kierunek rozwoju sytuacji w kraju.

Chęć przyśpieszenia lub zwolnienia tempa zmian własnościowych ma związek z oceną skutków prywatyzacji (korzystna czy nie) dla gospodarki kraju i dla respondenta osobiście. Ankietowani uznający prywatyzację za zjawisko korzystne w obu tych wymiarach częściej niż inni skłonni są postulować przyśpieszenie przemian własnościowych (tab. 3).

Tabela 3

w procentach

Czy chciał(a)by Pan(i), aby prywatyzacja gospo- darki przebiegała:	Czy Pana(i) zdaniem prywatyzacja jest:			
	dla gospodarki kraju		dla Pana(i) osobiście	
	korzystna	niekorzystna	korzystna	niekorzystna
Ogółem	32	19	19	27
szybciej niż obecnie	62	18	67	28
w tym samym tempie co obecnie	16	6	14	7
wolniej niż obecnie	9	46	9	41

Prywatyzacja - zyski i straty

Niechęć do prywatyzacji może mieć związek z postrzeganiem grup społeczeństwa odnoszących korzyści lub tracących w wyniku przekształceń własnościowych (tab. 4).

Tabela 4

w procentach

Oceniane grupy	Kto na prywatyzacji najbardziej	
	zyskuje	traci
Cwaniacy, kombinatorzy	55	3
Ludzie bogaci	46	1
Polscy biznesmeni	39	2
Kapitał zagraniczny	29	1
Przedstawiciele władzy	26	2
Była nomenklatura komunistyczna	20	5
Gospodarka kraju	16	33
Pracownicy sprywa- tyzowanych zakładów	11	16
Przeciętny obywatel	4	66
Robotnicy	3	60
Chłopi	1	43

(respondenci mieli możliwość wskazania trzech grup)

Fakt wskazania cwaniaków i kombinatorów oraz ludzi bogatych jako grup, które skorzystają najbardziej w wyniku prywatyzacji, natomiast przeciętnych obywateli i robotników jako tych, którzy najwięcej stracą, świadczy o licznych obawach związanych z tym procesem. Mówienie o obawach wydaje się bardziej uprawnione niż traktowanie uzyskanych wyników jako realnej oceny procesu przekształceń, zwłaszcza w połączeniu ze wspomnianym wcześniej niskim stanem wiedzy na temat prywatyzacji oraz faktem, że ponad 70% respondentów stanowią osoby zatrudnione w państwowych zakładach pracy. Można wnioskować, że podstawą ich sądów są raczej zasłyszane opinie niż osobiste doświadczenia.

Pogląd, że na prywatyzacji skorzystają przede wszystkim cwaniacy, kombinatorzy, przedstawiciele byłej nomenklatury komunistycznej i kapitał zagraniczny prezentują częściej niż inni pracownicy fizyczno-umysłowi, rolnicy, bezrobotni. Oni również najczęściej podzielają opinię, że stracą najbardziej przeciętni obywatele, chłopci i robotnicy. Inne zdanie mają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, osoby z wyższym wykształceniem i prywatni przedsiębiorcy: częściej niż przeciętnie uważają oni, że w wyniku prywatyzacji zyska przede wszystkim gospodarka kraju. Zachodzi również zależność - im wyższa ocena warunków materialnych respondenta, tym większa skłonność do dostrzegania pozytywnych skutków prywatyzacji dla gospodarki kraju, a mniej częste wskazywanie przeciętnych obywateli, chłopów i robotników jako tych, którzy tracą najbardziej.

Co utrudnia prywatyzację?

Respondenci zapytani o najważniejsze, ich zdaniem, przeszkody utrudniające prywatyzowanie polskiej gospodarki wskazali na:

- ◆ złe przepisy prawne - 57%
- ◆ brak środków finansowych ewentualnych nabywców polskich - 37%
- ◆ nieskuteczność administracji rządowej - 36%
- ◆ złą sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw - 36%
- ◆ niechęć pracowników przedsiębiorstw państwowych - 19%
- ◆ bierność dyrektorów przedsiębiorstw - 18%
- ◆ brak zainteresowania ewentualnych nabywców zagranicznych - 18%
- ◆ opór ze strony związków zawodowych - 9%

(respondenci mieli możliwość wskazania trzech odpowiedzi)

Kadra kierownicza, inteligencja, prywatni przedsiębiorcy oraz respondenci z wyższym wykształceniem i uzyskujący wysokie dochody częściej niż przeciętnie postrzegają jako przeszkodę złe przepisy prawne, nieskuteczność administracji rządowej, niechęć pracowników przedsiębiorstw państwowych i brak środków finansowych ewentualnych nabywców polskich. Osoby z wykształceniem podstawowym, robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy oraz respondenci uzyskujący najniższe dochody częściej niż inni nie potrafią wskazać czynników utrudniających prywatyzację.

Efekty prywatyzacji dla przedsiębiorstw

W społeczeństwie krąży wiele stereotypowych opinii o skutkach prywatyzacji dla przekształconych przedsiębiorstw. Często można spotkać zdanie, że "u prywatnego" pracuje się efektywniej, za lepszą pensję, ale jednocześnie pracownik nie ma żadnego wpływu na funkcjonowanie przedsiębiorstwa, a jego ewentualne zwolnienie nierzadko zależy od kaprysu pracodawcy. Takie opinie oparte są przede wszystkim na obserwacji prywatnej przedsiębiorczości lat poprzednich oraz na literackim obrazie XIX-wiecznego kapitalizmu.

Wyniki sondażu CBOS potwierdzają istnienie takich stereotypów (tab. 5).

Tabela 5

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w sprywatyzowanych zakładach:	Polepszy się	Pozostanie bez zmian	Pogorszy się
Efektywność pracy	55	16	8
Świadczenia socjalne	8	20	49
Dyscyplina pracy	66	14	4
Pewność zatrudnienia	4	11	65
Stosunki między kadra kierowniczą a pracownikami	9	20	38
Zarobki	37	22	16
Możliwość współdecydowania pracowników o losach przedsiębiorstwa	9	17	44

(w tabeli pominięto kategorię "trudno powiedzieć")

Rozkład odpowiedzi potwierdza istnienie lęku przed uprzedmiotowieniem pracownika w sprywatyzowanym zakładzie. Wylania się z nich obraz przedsiębiorstwa, które cechuje: dyscyplina, efektywność, relatywnie wysokie zarobki, zminimalizowane świadczenia socjalne na rzecz pracowników, ograniczenie ich możliwości decyzyjnych, złe stosunki między dyrekcją i pracownikami, niepewność zatrudnienia.

Pozytywne skutki prywatyzacji dla przedsiębiorstw i pracowników nieco częściej zauważają prywatni przedsiębiorcy, osoby z wykształceniem średnim i wyższym oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji. Robotnicy, pracownicy fizyczno-umysłowi, rolnicy i osoby niżej wykształcone częściej spodziewają się negatywnego wpływu na wymienione dziedziny.

Istnieje bardzo silna zależność między obecnym miejscem pracy respondenta a jego opinią o efektach przekształceń własnościowych.

Zarówno nadzieje, jak i obawy najsilniej wyrażają pracownicy przedsiębiorstw państwowych. Większość z nich oczekuje, że prywatyzacja spowoduje wzrost efektywności i dyscypliny pracy (odpowiednio 60% i 70%). Jednocześnie niemal powszechna jest wśród nich obawa przed zmniejszeniem świadczeń socjalnych i pewności zatrudnienia oraz przed ograniczeniem możliwości współdecydowania pracowników o losach przedsiębiorstwa. Połowa respondentów, pracujących obecnie w zakładach państwowych, obawia się, że w sprywatyzowanym przedsiębiorstwie pogorszą się stosunki między kadra kierowniczą i pracownikami, a 1/3 ankietowanych oczekuje lepszych zarobków.

Interesujące jest porównanie tych danych z odpowiedziami respondentów zatrudnionych w przedsiębiorstwach, które już zostały sprywatyzowane.

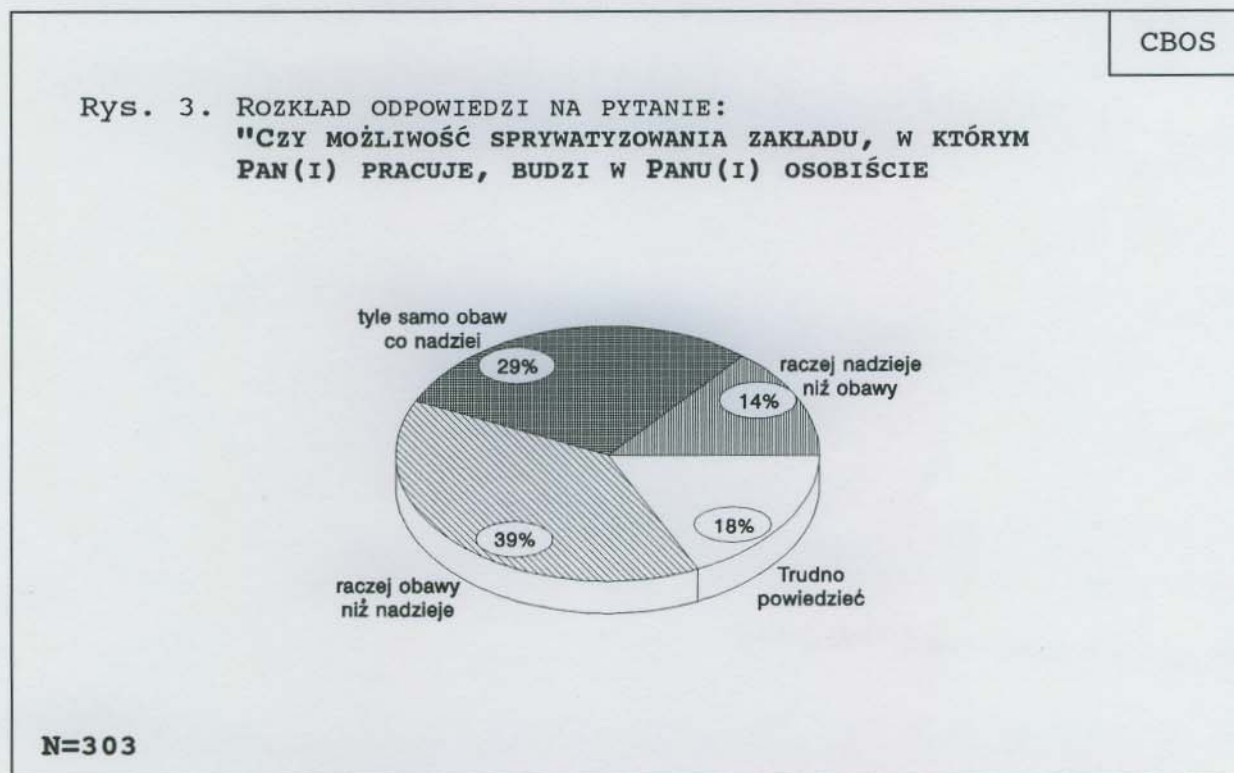
W ocenie pracowników przedsiębiorstw sprywatyzowanych przekształcenia własnościowe nie wpływają w tak znaczny, jak się powszechnie oczekuje, sposób na polepszenie płac, dyscypliny i efektywności pracy. Nie znajduje też potwierdzenia obawa o zmniejszenie możliwości decyzyjnych pracowników. Jednocześnie niemal tyle samo osób co w grupie pracowników przedsiębiorstw państwowych wskazuje na zmniejszenie świadczeń socjalnych, pewności zatrudnienia, pogorszenie stosunków między pracownikami a dyrekcją.

Jeśli potraktować wypowiedzi pracowników przedsiębiorstw państwowych i sprywatyzowanych na temat skutków prywatyzacji jako swego rodzaju zderzenie oczekiwań z rzeczywistością, okazuje się, że - zdaniem respondentów - rzeczywistość potwierdza tylko obawy. Taki wynik może być wyrazem rozczarowania niespełnieniem licznych, nie opartych na wiedzy, nadziei związanych z prywatyzacją. Na negatywną ocenę wpływa zapewne także możliwość porównania sytuacji obecnej ze stanem sprzed przekształcenia. Za tym ostatnim wyjaśnieniem przemawiają dane uzyskane w grupie respondentów zatrudnionych w sektorze prywatnym. W porównaniu z innymi częściej dostrzegają oni pozytywne skutki prywatyzacji dla przedsiębiorstw i pracowników.

Stosunek do prywatyzacji własnego zakładu

Respondenci zapytani, gdzie chcieliby pracować, gdyby to od nich zależało, najczęściej wyrażali chęć prowadzenia własnej firmy (34%) lub zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym (28%). Jedyne 4% ankietowanych wybrałoby pracę w zakładzie sprywatyzowanym.

Niechęć do pracy w przedsiębiorstwach sprywatyzowanych, będąca potwierdzeniem istnienia uprzedzeń i stereotypów z nimi związanych, znajduje odbicie w stosunku respondentów do możliwości sprywatyzowania zakładu, w którym pracują⁴ (rys. 3).

Możliwość sprywatyzowania zakładu, w którym badani pracują, budzi więcej nadziei wśród mężczyzn niż wśród kobiet. Również ludzie młodzi (do 24 roku życia), dobrze sytuowani i dobrze oceniający zarówno swoje warunki materialne, jak i kierunek rozwoju sytuacji w kraju, częściej niż inni patrzą z optymizmem na ewentualność przekształcenia ich przedsiębiorstwa. Tyle samo nadziei co obaw możliwość taka budzi przede wszystkim w osobach z wyższym wykształceniem oraz wśród przedstawicieli kadry kierowniczej, inteligencji

⁴ Na pytanie to odpowiadali badani pracujący zawodowo w gospodarce społecznej, którzy uznali prywatyzację swojego zakładu pracy za możliwą.

i pracowników umysłowych niższego szczebla. Respondenci uzyskujący najniższe dochody, źle oceniający swoje warunki materialne oraz pracownicy fizyczno-umysłowi i robotnicy niewykwalifikowani częściej niż inni obawiają się sprywatyzowania zakładu, w którym pracują. Oni również częściej niż inni deklarują, że gdyby zależało to wyłącznie od nich, najchętniej pracowaliby w zakładzie państwowym.

Deklaracja nabycia akcji swojego przedsiębiorstwa, gdyby była taka możliwość, podzieliła respondentów na niemal równe części - chęć kupna wyraziło 36% badanych, niechęć - 40% (17% respondentów nie miało zdania na ten temat).

Mężczyźni zdecydowanie częściej niż kobiety wyrażali chęć nabycia akcji (odpowiednio 47% i 28%). Hipotetyczni nabywcy akcji rekrutowali się poza tym przede wszystkim z regionu środkowozachodniego, spośród osób z wyższym wykształceniem, dobrze sytuowanych i pozytywnie oceniających kierunek rozwoju sytuacji w kraju. Nie chcą kupować akcji swoich przedsiębiorstw głównie osoby z wykształceniem podstawowym, robotnicy niewykwalifikowani i respondenci uzyskujący najniższe dochody.

Występuje istotna zależność między stosunkiem do sprywatyzowania zakładu pracy respondenta a deklarowaną przez niego chęcią nabycia akcji. Osoby, odnoszące się z nadzieją do możliwości przekształcenia ich przedsiębiorstwa, najczęściej deklarują chęć nabycia jego akcji. Nie będą nabywać akcji swoich przedsiębiorstw przede wszystkim ci respondenci, którzy odczuwają lęk przed prywatyzacją zakładu, w którym pracują (tab. 6).

Tabela 6

w procentach

Czy możliwość sprywatyzowania zakładu, w którym Pan(i) pracuje, budzi w Panu(i) osobiście:	Czy kupił(a)by Pan(i) akcje swojego przedsiębiorstwa, gdyby była taka możliwość		
	tak	nie	trudno powiedzieć
raczej nadzieje niż obawy	73	22	5
tyle samo obaw co nadziei	42	39	19
raczej obawy niż nadzieje	31	57	12
Trudno powiedzieć	23	41	36

*

*

*

Na podstawie uzyskanych danych można powiedzieć, że w społeczeństwie wzrasta akceptacja przekształceń własnościowych jako koniecznego procesu, przy jednoczesnym wysokim poziomie obaw co do jego skutków w wymiarze osobistym. Duża część lęków i obaw przed prywatyzacją wynika z niewiedzy. Ludzie, którzy deklarują bardzo niską wiedzę (lub jej brak) na ten temat, częściej są skłonni oceniać negatywnie cały proces przekształceniowy, bardziej obawiają się sprywatyzowania swego zakładu pracy, nie deklarują chęci nabycia akcji, a gdyby to od nich zależało - najchętniej pracowaliby w zakładzie państwowym.

ANEKS

Tabela 1. Jak określił(a)by Pan(i) stan swojej wiedzy na temat prywatyzacji w Polsce?

- 1 - dobrze się orientuję w tej problematyce
 2 - mam ogólną orientację, ale wiele kwestii pozostaje dla mnie niejasnych
 3 - wiem coś na ten temat, ale bardzo mało
 4 - właściwie nic nie wiem na ten temat

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	2	30	41	26	0	1177
Płeć						
Mężczyźni	2	39	41	18	0	537
Kobiety	1	24	42	33	0	640
Wiek						
do 24 lat	2	29	54	15	0	123
25-34	2	33	49	15	1	220
35-44	2	41	41	16	0	270
45-54	2	35	43	19	0	162
55-64	1	29	35	34	1	175
65 lat i więcej	1	14	31	53	0	225
Miejsce zamieszkania						
Wieś	1	21	43	35	0	498
Miasto do 20 tys.	1	30	48	21	0	138
od 21 do 100 tys.	4	40	38	18	0	214
101-500 tys.	2	39	39	19	1	195
501 tys. i więcej mieszk.	3	39	39	20	0	132
Region						
Północny	1	36	40	23	0	159
Zachodni	5	32	48	15	0	117
Środkowozachodni	1	35	41	23	0	169
Środkowy	2	28	44	26	0	224
Wschodni	0	29	41	30	0	124
Południowo-wschodni	2	28	40	30	0	186
Południowo-zachodni	2	27	38	32	2	198
Wykształcenie						
Podstawowe	1	16	37	46	0	468
Zasadnicze zawodowe	1	26	50	22	0	280
Średnie	2	44	44	9	1	347
Wyższe	7	68	21	4	0	81
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	3	65	32	0	0	60
Prac.umysł.niż.szczębla	1	48	44	6	1	98
Pracownicy fiz.- umysł.	0	38	50	12	0	50
Robotnicy wykwalifikowani	1	38	45	15	1	130
Robotnicy niewykwalifik.	2	20	61	17	0	64
Rolnicy	0	19	48	33	0	67
Prywatni przedsiębiorcy	4	52	35	10	0	52
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	2	20	34	44	0	414
Uczniowie i studenci	5	32	54	8	0	37
Bezrobotni	1	32	42	25	0	104
Gospodynie domowe i inni	3	22	50	24	0	94
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 500 tys.zł	0	22	45	33	0	110
500 tys. - 999 tys.	1	24	42	33	0	413
1000 tys. - 1499 tys.	1	30	43	24	1	328
1500 tys. - 1999 tys.	5	36	37	22	0	154
2000 tys. i powyżej	2	50	37	11	0	147
Ocena własnych war. mater.						
Złe	2	26	42	30	0	473
Średnie	1	31	41	26	0	536
Dobre	3	43	40	14	1	167
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	19	35	43	0	132
Raz w tygodniu	2	31	42	26	0	642
Kilka razy w roku	2	31	44	23	0	304
W ogóle nie uczestniczy	1	42	40	17	0	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju						
Dobry kierunek	2	41	38	19	0	296
Zły kierunek	2	29	42	26	0	606
Trudno powiedzieć	1	21	43	34	1	274

Tabela 2. Czy prywatyzacja jest dla polskiej gospodarki przedsięwzięciem:

- 1 - korzystnym
2 - w takim samym stopniu korzystnym co niekorzystnym
3 - niekorzystnym

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	30	19	19	1184
Płeć					
Mężczyźni	37	30	19	14	540
Kobiety	28	31	18	23	644
Wiek					
do 24 lat	45	23	16	15	124
25-34	32	40	15	14	222
35-44	36	31	21	12	270
45-54	33	34	20	13	163
55-64	32	26	21	21	178
65 lat i więcej	20	26	18	36	225
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	30	21	23	503
Miasto do 20 tys.	28	29	25	18	139
od 21 do 100 tys.	38	31	16	14	214
101-500 tys.	42	28	16	14	196
501 tys. i więcej mieszk.	37	36	14	14	132
Region					
Północny	36	33	20	11	159
Zachodni	31	36	22	11	118
Środkowozachodni	30	33	21	16	169
Środkowy	31	28	18	23	225
Wschodni	37	28	14	22	125
Południowo-wschodni	28	26	22	24	189
Południowo-zachodni	36	31	14	20	199
Wykształcenie					
Podstawowe	22	27	20	30	470
Zasadnicze zawodowe	32	33	22	13	282
Średnie	43	33	15	10	349
Wyższe	50	27	16	7	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	48	33	10	8	60
Prac.umysł.niż.szczebla	40	38	13	8	99
Pracownicy fiz.- umysł.	24	38	26	12	50
Robotnicy wykwalifikowani	32	33	26	8	130
Robotnicy niewykwalifik.	28	27	25	20	64
Rolnicy	18	40	21	22	68
Prywatni przedsiębiorcy	63	23	8	6	52
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	26	26	18	30	417
Uczniowie i studenci	50	26	11	13	38
Bezrobotni	30	39	14	16	104
Gospodynie domowe i inni	38	24	25	13	95
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	18	30	27	25	110
500 tys. - 999 tys.	27	31	20	22	416
1000 tys. - 1499 tys.	28	32	21	18	329
1500 tys. - 1999 tys.	43	28	13	16	156
2000 tys. i powyżej	54	30	10	6	148
Ocena własnych war. mater.					
Złe	22	32	23	23	478
Średnie	36	31	17	17	538
Dobre	51	24	12	13	167
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	28	29	10	34	133
Raz w tygodniu	32	28	21	19	647
Kilka razy w roku	34	36	17	12	305
W ogóle nie uczestniczy	34	30	20	16	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	58	25	5	12	298
Zły kierunek	21	33	29	17	608
Trudno powiedzieć	30	30	11	29	277

Tabela 3. Czy prywatyzacja jest dla Pana(i) osobiście przedsięwzięciem:
 1 - korzystnym
 2 - w takim samym stopniu korzystnym co niekorzystnym
 3 - niekorzystnym

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	28	27	25	1182
Płeć					
Mężczyźni	24	25	28	24	540
Kobiety	15	31	27	27	642
Wiek					
do 24 lat	29	22	27	23	124
25-34	18	27	36	19	222
35-44	20	33	28	19	270
45-54	21	30	28	20	163
55-64	17	26	26	31	176
65 lat i więcej	13	27	19	41	225
Miejsce zamieszkania					
Wieś	15	25	29	31	502
Miasto do 20 tys.	14	28	35	23	139
od 21 do 100 tys.	25	32	24	19	214
101-500 tys.	27	28	21	24	196
501 tys. i więcej mieszk.	17	36	27	20	131
Region					
Północny	15	30	32	23	159
Zachodni	21	22	37	21	117
Środkowozachodni	22	26	33	19	169
Środkowy	14	32	23	31	224
Wschodni	24	28	25	23	125
Południowo-wschodni	13	26	29	32	189
Południowo-zachodni	26	30	19	25	199
Wykształcenie					
Podstawowe	14	28	25	33	469
Zasadnicze zawodowe	20	25	33	22	282
Średnie	24	30	26	19	349
Wyższe	22	36	25	17	81
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	13	42	30	15	60
Prac.umysł.niż.szczebła	23	38	23	15	99
Pracownicy fiz.- umysł.	20	28	36	16	50
Robotnicy wykwalifikowani	18	27	33	22	130
Robotnicy niewykwalifik.	14	25	34	27	64
Rolnicy	9	26	35	29	68
Prywatni przedsiębiorcy	54	21	13	12	52
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	17	27	20	36	415
Uczniowie i studenci	34	26	11	29	38
Bezrobotni	13	28	44	15	104
Gospodynie domowe i inni	21	27	29	22	95
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	10	21	39	30	110
500 tys. - 999 tys.	14	26	31	29	416
1000 tys. - 1499 tys.	20	31	26	24	328
1500 tys. - 1999 tys.	24	34	17	25	156
2000 tys. i powyżej	34	30	22	14	147
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	24	37	28	477
Średnie	21	31	23	26	537
Dobre	35	32	14	19	167
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	28	18	33	132
Raz w tygodniu	18	28	28	26	647
Kilka razy w roku	18	30	32	20	304
W ogóle nie uczestniczy	26	22	26	27	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	36	32	14	19	297
Zły kierunek	14	25	36	25	607
Trudno powiedzieć	13	31	21	35	277

Tabela 4. Czy chciał(a)by Pan(i), aby prywatyzowanie polskiej gospodarki przebiegało:

- 1 - szybciej niż obecnie
2 - w tym samym tempie co obecnie
3 - wolniej niż obecnie

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	13	20	32	1182
Płeć					
Mężczyźni	38	14	22	26	539
Kobiety	32	13	19	36	643
Wiek					
do 24 lat	44	16	16	23	124
25-34	35	13	25	27	222
35-44	40	13	21	26	270
45-54	42	12	21	25	163
55-64	31	15	20	34	177
65 lat i więcej	21	12	17	50	225
Miejsce zamieszkania					
Wieś	31	13	18	38	503
Miasto do 20 tys.	29	17	29	25	139
od 21 do 100 tys.	45	11	18	26	213
101-500 tys.	39	15	21	26	195
501 tys. i więcej mieszk.	32	14	23	30	132
Region					
Północny	39	13	21	27	158
Zachodni	34	14	26	26	118
Środkowozachodni	36	13	28	24	169
Środkowy	31	12	16	42	225
Wschodni	30	17	14	38	125
Południowo-wschodni	34	15	22	30	189
Południowo-zachodni	40	13	17	31	198
Wykształcenie					
Podstawowe	26	13	16	45	468
Zasadnicze zawodowe	35	15	24	26	282
Średnie	43	13	23	21	349
Wyższe	45	15	21	20	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	38	17	20	25	60
Prac. umysł. niż. szczebla	52	8	18	22	99
Pracownicy fiz. - umysł.	34	10	28	28	50
Robotnicy wykwalifikowani	32	19	29	19	130
Robotnicy niewykwalifik.	31	13	23	33	64
Rolnicy	12	13	25	50	68
Prywatni przedsiębiorcy	60	10	12	19	52
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	29	12	17	42	416
Uczniowie i studenci	47	18	16	18	38
Bezrobotni	43	14	19	23	104
Gospodynie domowe i inni	35	16	20	29	94
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	23	9	23	45	110
500 tys. - 999 tys.	33	13	20	34	415
1000 tys. - 1499 tys.	31	13	22	34	328
1500 tys. - 1999 tys.	42	19	16	23	156
2000 tys. i powyżej	50	14	18	18	148
Ocena własnych war. mater.					
Złe	27	11	26	36	478
Średnie	38	16	16	30	536
Dobre	47	12	17	24	167
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	36	15	14	35	133
Raz w tygodniu	34	14	20	32	646
Kilka razy w roku	36	14	21	29	305
W ogóle nie uczestniczy	32	7	28	33	97
Ocena kier. rozw. syt. w kraju					
Dobry kierunek	52	17	11	19	298
Zły kierunek	29	12	26	33	606
Trudno powiedzieć	28	13	16	43	277

Tabela 5. Czy możliwości sprywatyzowania zakładu, w którym Pan(i) pracuje, budzi w Panu(i) osobiście:
 1 - raczej nadzieje niż obawy
 2 - tyle samo obaw co nadziei
 3 - raczej obawy niż nadzieje

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	28	38	18	349
Płeć					
Mężczyźni	22	25	38	16	190
Kobiety	9	33	38	20	159
Wiek					
do 24 lat	28	13	28	31	32
25-34	12	30	37	21	94
35-44	16	27	42	15	137
45-54	16	37	34	13	62
55-64	15	30	45	10	20
65 lat i więcej	0	25	25	50	4
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	26	37	25	117
Miasto do 20 tys.	16	23	37	23	43
od 21 do 100 tys.	22	25	36	17	76
101-500 tys.	20	38	31	11	71
501 tys. i więcej mieszk.	7	29	60	5	42
Region					
Północny	12	37	39	12	49
Zachodni	10	31	40	19	42
Środkowozachodni	21	28	42	9	43
Środkowy	22	26	35	17	65
Wschodni	12	42	31	15	26
Południowo-wschodni	13	32	28	26	53
Południowo-zachodni	17	15	46	21	71
Wykształcenie					
Podstawowe	10	25	44	21	68
Zasadnicze zawodowe	18	24	39	18	114
Średnie	16	31	38	15	133
Wyższe	18	41	21	21	34
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	19	35	23	23	43
Prac.umysł.niż.szczebla	15	36	31	19	75
Pracownicy fiz.- umysł.	23	18	46	13	39
Robotnicy wykwalifikowani	15	26	39	19	110
Robotnicy niewykwalifik.	13	29	43	16	56
Prywatni przedsiębiorcy	33	17	33	17	6
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	17	17	50	17	6
Bezrobotni	0	0	67	33	3
Gospodynie domowe i inni	0	43	57	0	7
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	6	13	56	25	16
500 tys. - 999 tys.	14	32	35	18	119
1000 tys. - 1499 tys.	15	24	43	18	106
1500 tys. - 1999 tys.	16	37	31	16	51
2000 tys. i powyżej	22	28	35	15	54
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	23	47	17	133
Średnie	14	33	35	17	166
Dobre	26	26	26	22	50
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	19	31	35	26
Raz w tygodniu	14	32	37	17	201
Kilka razy w roku	17	30	38	16	90
W ogóle nie uczestniczy	25	9	50	16	32
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	24	35	29	12	85
Zły kierunek	14	27	43	16	184
Trudno powiedzieć	11	25	35	28	79

Tabela 6. Czy kupił(a)by Pan(i) akcje swojego przedsiębiorstwa, gdyby była taka możliwość?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	43	18	360
Płeć				
Mężczyźni	47	37	16	201
Kobiety	28	51	21	159
Wiek				
do 24 lat	31	41	28	32
25-34	31	47	22	96
35-44	43	41	16	140
45-54	47	40	13	62
55-64	39	48	13	23
65 lat i więcej	14	71	14	7
Miejsce zamieszkania				
Wieś	29	51	20	121
Miasto do 20 tys.	37	37	26	43
od 21 do 100 tys.	51	34	15	82
101-500 tys.	38	42	19	73
501 tys. i więcej mieszk.	44	46	10	41
Region				
Północny	35	52	13	52
Zachodni	45	48	8	40
Środkowozachodni	53	35	12	43
Środkowy	34	51	15	68
Wschodni	32	42	26	31
Południowo-wschodni	35	35	30	54
Południowo-zachodni	39	39	22	72
Wykształcenie				
Podstawowe	27	56	17	71
Zasadnicze zawodowe	38	45	18	119
Średnie	43	37	20	134
Wyższe	50	36	14	36
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	41	43	16	44
Prac.umysł.niż.szczebła	47	37	16	75
Pracownicy fiz.- umysł.	40	40	20	40
Robotnicy wykwalifikowani	36	44	20	111
Robotnicy niewykwalifik.	33	51	16	57
Prywatni przedsiębiorcy	56	33	11	9
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	27	55	18	11
Bezrobotni	0	0	100	2
Gospodynie domowe i inni	29	57	14	7
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	22	61	17	18
500 tys. - 999 tys.	35	44	20	122
1000 tys. - 1499 tys.	37	41	23	106
1500 tys. - 1999 tys.	49	38	13	55
2000 tys. i powyżej	47	44	9	55
Ocena własnych war. mater.				
Złe	31	49	20	136
Średnie	41	42	16	170
Dobre	50	31	19	54
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	40	32	25
Raz w tygodniu	38	44	18	205
Kilka razy w roku	42	43	14	97
W ogóle nie uczestniczy	42	39	18	33
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	53	34	13	88
Zły kierunek	34	43	22	192
Trudno powiedzieć	33	53	14	79